

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az elhíre-
tések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólítások inté-
zendők.

..... Telefon-szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K
Félévre ——— 12 K
Negyedévre ——— 6 K
Egy hónapra ——— 2 K
— Egyes szám ára 5 fillér. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
delután 5 órakor .....

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 98. szám.

Kedd, április 29.

A külső és belső politika.

— Fővárosi munkatársunktól. —

— április 29.

A külpolitika tartja most izgatott-
ságban a vén Európát. Monarchiánk expo-
nált helyzete Skutari kapitulációjával
még veszélyesebb vizekre jutott s a vál-
ságos pillanatok elterelték a figyelmet a
magyar politikáról.

A tulajdonképpeni magyar politikai
helyzet szoros kapcsolatban van az
Európa hangulatával. . . . Összefüggésben
van ezzel Lukács László miniszterelnök-
nek sürgős tárgyalása Berchtold gróf
külgügyminiszterrel, valamint az a nagyon
fontos esemény is, hogy szombaton este
a király több mint két órán át tartó kihall-
gatásor fogadta a közös külgügyminisz-
tert és Conräd báró vezérkari főnököt s
nagy figyelemmel hallgatta meg előter-
jesztéseiket.

A legutóbbi bécsi jelentések mind fe-
lette komolyan tartják a külpolitikai
helyzetet s a jelekből ítélve, monarchiánk
a legrövidebb időn belül döntő lépést
fog tenni veszélyeztetett érdekeink meg-
védésére.

A mi a magyar politika jellemzését il-
leti, már mindenki lelke mélyéből elítéli
a kölesönös vádaskodást. Valósággal nem-
zeti katasztrófa, hogy az ellenzéki vezérek
s oly erősen 67-es érzelmű politikusok is,
mint Andrassy Gyula gróf, folyton élesztik
a lángot, mely a végsőkig feszült nemzet,
közi szituációban megsemmisítéssel fenye-
geti a magyar nemzet és a kettős monarchia
legértékesebb javait. Az ellenzéknek oly el-
vakultsága, szenvedelmének féktelen-

sége már-már a tatárjárás és a mohácsi
vész legszomorubb napjára emlékeztet.

Amiért egyik-másik ellenzéki nem le-
het miniszter vagy államtitkár, hát már
minden elpusztuljon ebben az országban?
Parlamentarizmus, nemzet, monarchia
egyaránt. Ez az ellenzék, mely a véderő-
reformnak erőszakos módon való meg-
akadályozásával a keleti kérdés végleges
megoldásának előestéjén nem átalotta
megakasztani védelmi erőnknek régóta
szükségelt megreformálását, nemcsak bá-
torságot öntött ellenfeleink szívébe,
hanem egyuttal szövetségeseinknek irán-
tunk való bizalmát majdnem tönkre-
silányította. Skutari bevétele után a né-
met kormányhoz közelálló Vossische
Zeitung is ezért kemény szemrehányás-
sal illeti a magyar nemzetet. „Hogyan
áll a dolog a magyarokkal?” — kérdi a
berlini lap. „Azok — úgy mond — mindig
rövidlátó politikát üztek. Ellenérzéssel
fogadtak mindent, ami a monarchia ha-
talmát növelte volna és ma is, a veszed-
lem óráiban, ádáz belső viszálykodásuk
fontosabb a szemükben, mint a külgügyi
politika. Később — és talán később — be-
fogják látni, hogy hamis utakon jártak,
mert ha egyszer a szlávok és nem szlávok
között fegyveres leszámolásra kerül a
sor, a magyarok lesznek az első áldozat-
tai az elkövetkező állami változások-
nak.”

S belekényszeríti az ellenzék a ma-
gyar nemzetet ebbe az áldatlan belső küz-
delembe akkor, amikor legkisebb kilátása
vagy reménye sem lehet arra, hogy
megkapharjthassa a kormány gyeplőit.

Miként tarthatna igényt a hatalom
elnyerésére az ellenzék, mely oly hossza-

dalmas s az országra annyira végzetes
hare után nem képes szorosabban egybe-
forni, de még egységes programmban
sem tud egymással megállapodni? A be-
teges állapotnak jellemző tünetei a gomba-
számra szaporodó új pártalakítási ötletek.
Már a jozefinizmus is kísért egyik-másik
lap hasábjain modernizált formában, sőt
vannak olyan kísérletezők is, akik kávé-
házi szórakozás céljából akarnak új pártot
alakítani.

HIREK.

— Személyi hir. Dr. Dellimanics
Lajos főispán és Jankó Ágoston udv.
tanácsos alispán tegnap este Nagybecske-
rekről Budapestre utaztak, ahonnan hol-
nap este térnek vissza Nagybecskerekre.

— Tanácsülés. Ma délelőtt 11 órakor
a városházán Strósz Béla vár. főjegyző
elnökségével tanácsülés volt, amelyen ki-
sebb sürgős ügyeket intéztek el.

— Eljegyzés. Kleits Ferenc zichy-
falvai segédjegyző, Kleits János nagy-
becskereki közokmányi igazgató főorvos
öccse eljegyezte Martin Mariska kis-
asszonyt, Martin József zichyfalvai köz-
ségi jegyző leányát.

— Keresztjárom napok. A róm. kath.
egyház keresztjárom ünnepei a tegnapi
nappal megkezdődtek. Ez alkalomból teg-
nap reggel 7 órakor a piaristák templo-
mában szentmise volt, utána körmenet,
melyet Magyary Pál pápai kamarás
apátplébános vezetett segédlettel s ame-
lyen a helybeli tanintézetek róm. kath.
tanulói vettek részt. Ma reggel 7 órakor
a róm. kath. plébánia-templomban volt
szentmise, utána körmenet, majd a zárda-
templomban mise.

Holnap reggel, a keresztjárom napok
harmadik napján, reggel 7 órakor mise
lesz a plébánia templomban, utána kör-
menet a róm. kath. temetőbe, hol a teme-
tői kápolnában misét tartanak. A hol-
napi körmenet után befejezésül Magyary
Pál apátplébános vendégül látja a paro-
chián a helybeli tantestület tagjait.

Bál után.

Vizsgáló tekintetet vettem a tü-
körbe: frakkom . . . nyakkendőm . . . ha-
jam . . . minden rendben.

Felvettem felsőkabátomat és házi-
gazdám szobájába léptem. Az öreg az
asztalnál ült. A kavargó gőzbe nézett,
mely teáscsészéjéből felszállt s mint min-
dig, most is életének felejthetetlen fény-
korára gondolt, mikor még a kárpitos-
egyesület elnöke volt.

Annuska éppen hazajött.

— Oh, doktor ur, ön bálba megy? —
kérdezte az ő csendes, kissé bizonytalan
gyermekhangján. És halkan felnevetett.

Ezután gyertyát vett a kezébe s ki-
kísért az ajtóig.

— Köszönöm — mondtam.

Szememben vibráló fény csillogott. A
gyertya lángja lobogott az áramló leve-
gőben.

Ezután csendesen betette az ajtót.

A városi vasut keresztülrobogott
alagutakon, hidakon, vörös fényben uszó
utcákon át, hol emberek áradata vonult
és sötét mezőkön. Én nem láttam semmit.
Az emberek jöttek-mentek, lökdöstek és
szorongtak. Nem láttam semmit. Két
szemre gondoltam. Nem tudtam tőlük
szabadulni.

Arra gondoltam, hogy mint ragyog-
tak fel a szemem, midőn mint fiatal, élet-
örömmel és tettvágygal teli diák a vidék-
ről a fővárosba kerültem s néhányszor

hazakísértem vagy egy cukrászdába men-
tem vele. Egy kissé szerelmes voltam
akkor bele. A társaságok örvényébe kerül-
tem, az élet és a munka jogukat követel-
ték s az én kis védcem csendesen félre-
vonult. Várni . . . várni a szerencsére.

S most a bálba mentem, ahol Idával
találkozni fogok.

Ezen az estén el fog válni, hogy töb-
bet érek-e neki, mint azok a nyeglék, akik
már a konzervatóriumban körülvették.

Beléptem a szálló előcsarnokába. Pál-
mák és élőzöld mindenfelé, nehéz vörös
szőnyegek a földön. A karosszékekben ra-
gyogó egyenruha, pompás szabású frak-
kok. Az egyik sarokban egy párocska.

Hátul a nyitott ajtón át a bálterem
fénye tört felém, a táncban keringő lá-
bak és ruhák összevisszasága, a zene, foj-
tott hangok s közbe vidám kacagás.

— Mi történt magával? Olyan . . .
olyan zavart. Talán valami kísértet je-
lent meg előtte?

— Majdnem? Hogy érti ezt. Kérem,
mesélje el.

— Most nem, talán később . . . ha
majd még akkor hallani akarja.

Ó ismét velem táncol. Könnyen tán-
col, mint a madár. Karsu teste karom alá
simul.

De nekem minden nehéz, unalmas,
kelletlen . . .

Azután szünet következik. A terem
kiürül. Hol van Ida?

A lámpák egy részét lecsavarják. Ta-

lán senki sincs már a teremben. Ekkor
megpillantom a sarokban, hol egy urral
beszél, akivel egy izben táncolt.

Nem hallok egy szót sem. Nem lá-
tom arcukat sem. De azért azonnal tudom:
Itt van ő . . .

Az előcsarnokban egy ifjúkori bará-
tom otthonról beszél s nagyon örül ne-
kem. Azután kollégák jönnek és ismerő-
sök . . . S olyan vagyok, mint máskor.
Szavakat mondok és senki sem veszi észre,
hogy csak üres vázak.

S egyszerre minden megfontolás,
minden elhatározás nélkül mellette ülök a
kereveten s Ida tréfás mozdulattal bemu-
tatja a férfit. X. báró. Látom, hogy meg-
barnult bőre sötétebb, mint a szőke haja
s a szemöldöke össze van nőve az orra
felett. A hangja olyan, mint az oboáé. Ké-
sőbb, a járásánál észreveszem, hogy lé-
péséhez a fejével bölint.

És mesél. Nos miről? Természetesen
vadászatról, zsurokról, társaságokról,
ragyogásról. Lassan és megfontolt, kissé
mesterkéltnyugalommal és biztonsággal
beszél.

Ida pedig hang nélkül, mozdulatlanul
hallgatja.

Egyszer aztán eltűnnek. Hosszabb
idő múlva visszatér Ida az ő karján. A
táncomat kérem tőle.

— Oly sokáig távol volt . . .

— Lenn voltam az étteremben.

Nyugodtan mondja ezt. A szemében
és a száján könnyű rágás látszik.

— **Esküvő.** Garai Gyula hosszúhátú tanító április hó 28-ikán vezette ol-tárhoz a beodrai róm. kath. templomban Pásztélyi Kovács Mariska kisaszszonyt, Pásztélyi Kovács István uradalmi tisztartó leányát. Tanuk voltak a vőlegény részéről ennek nagybátyja, lo-vag Gulyás György szabadkai városi ta-nácsos és adófőnök, a menyasszony részé-ről Rázus József isk. igazgató. Az eske-tési szertartást a vőlegény fítestvére, Garai Béla bács megyei segédlelkész vé-gezte.

— **A megyei állandó választmány ülése.** Torontálvármegye állandó választ-mánya tegnap délután dr. Dellima-nics Lajos főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a május 3-iki tavaszi közgyűlés tárgyait készítette elő.

— **A kivándorlás Torontálból.** To-rontálvármegye március havi kivándor-lási statisztikáját most állították össze az alispáni hivatalban. A kimutatás sze-rint március hóban 290 utlevelet állított-ak ki 452 személyre. Ezek közül 169-en vándoroltak ki, köztük 90 férfi és 79 nő. A visszavándorlás ismét csekély arányú volt, amennyiben 92-en vándoroltak vissza; 70 férfi és 22 nő.

— **Felolvasás a balkáni harctérről.** Adorján Andor és Kéry Pál hírlap-írók az „Est” haditudósítói május 2-ikán este felolvasást tartanak a balkáni har-ctérről a városi színházban. A nagyérdékű felolvasás iránt, amelyet az előadók szá-mos vetített képpel kísérnek, általános az érdeklődés.

— **Tanítógyűlés.** A „Délmagyaror-szági Tanítóegylet” nagybecskereki köre folyó évi május hó 10.-én d. e. 10 óra-kor Zsigmondfalván az áll. iskolában tartja rendes tavaszi közgyűlését. Ideig-ienes tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Hitelesítők és hírlaptudósítók választá-sa. 3. Új tagok felvétele. 4. Udvardy József zsigmondfalvi áll. tanító gyak. ta-nítása a beszéd ért. gyakorlatból a II. osztályban. 5. Dr. Krizsán Gábor ko-lozsvári áll. isk. igazgató értekezése: „Az alkotó munka a beszédértelme-gyakorlatban”. 6. Lind Gyula törökbecsei áll. isk. igazgató értekezése: „A tankötele-zettség teljesítésének ellenőrzése”. 7. Hartig Albert nagybecskereki áll. ta-nító előadása: „Kisegítő iskola”. 8. A ma-gyarországi tanítók országos szövetségé-be képviselők választása. (Minden 50 tag után egy képviselő.) 9. Pénztáros és szá-mvizsgáló-bizottság jelentése. 10. Elnöki jelentés. 11. Fiókköri tisztújítás. 12. Sza-vazatszedő-bizottság kijelölése s főegyleti tisztviselők választása. 13. Költségvetés. 14. Interpellációk. 15. Indítványok. A gyű-

Tudom már: Eljátszottam a dolgo-mat.

Hideg biztonsággal állapítom ezt meg, mint egy orvos, aki magán a halálos betegséget konstatalja.

Később a báró néhány barátjával mellettem ült. Nem látnak engem. Minden szót hallok, de nem értek semmit. Mintha részeg lennék. Csak az ő einikus arcát látom, mely Idát követi, ha arra felé táncol. S ekkor egy pillanatra kedvem lenne botrányt, lármát csinálni. Ha a lábára lépnék!

Azután ismét gondolatnélküli, üres semmibe merülök.

Az utcáról betör a nap. A lámpák remegnek a szürke hajnalban.

Sokáig ülünk még a kávéházban. Egy színészképű ember van a társasá-gunkban, aki a pezsgőtől nevet. Kiabál és borzasztó ostobaságot beszél. Az ég már kéken ragyog s Ida és a báró azt ajánl-ják, hogy húzódjunk beljebb a kávéházba, ahol még lámpa ég.

Végre otthon vagyok.

Az öreg a gőzölgő teáscsészéje mellett ül. Annuska éppen az irodába készül.

— Már itthon van? — fogad kedves, esengő nevetéssel. Melegen, hosszan fo-gom meg a kezét. S egy szomorú lélek szomjúságával nézek reá.

Megláttam őt magamnak. Kárpótlásul ezért a béli éjszakáért.

J. Wilhelm.

lés napján 9 órakor Istenben boldogult Szabó Sándor, Feimerné Sz. Pysz Vilma és Marschall Vencel kartársakért gyász-mise lesz. 8 órakor választmányi gyűlés, melyre a köri választmány t. tagjainak megjelenését annyival is inkább kéri, mert egyik fontos tárgya a gyűlésnek a köri tisztviselők jelölése lesz.

— **Quo Vadis a modern moziban.** A modern mozinak sikerült megszerezni a legkiválóbb mozdírának egyikét, a „Quo Vadis”-t, amely Sienkievics világhírű re-gényéből készült. A remek drámát, amely nagyszerű képekben mutatja be a re-gény történetét, június 10.-én és 11.-én fogja bemutatni a modern mozi a városi színházban.

— **A nyári menetrend.** A Máv. igaz-gatóháza most teszi közhírré a Máv. vona-lain s az általa kezelt magánvasutakon a f. évi május hó elsején életbelépő nyári menetrendet, amely Torontálvármegyét érdeklőleg a téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tar-talmazza:

A szeged—nagybecskereki vonalon Szegedtől Nagybecskerekig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, indul Szegedről d. e. 11 óra 51 perckor, érkezik Nagybecskerekre d. u. 4 óra 50 perckor.

A temesvár—módosi vonalon a Temesvárról Módosra jelenleg d. u. 3 óra 10 perckor induló vonat már d. u. 2 óra 19 perckor fog indulni.

A petre—pancsovai vonalon a Pancsováról jelenleg reggel 4 óra 54 perckor induló vonat 70 perccel korábbra fektetetik, hogy Petrére, az előbbi pont szerint szintén korábbra fektetett vonat csatlakozását elérje. A Pancsováról jelen-leg este 6 óra 40 perckor induló személy-szállító tehervonat megszüntetetik, he-lyette egy új reggeli személyvonat he-lyeztetik forgalomba, mely Pancsováról reggel 6 óra 38 perckor indulva Petrére csatlakozást nyer Versecz és Temesvár felé.

A zombolya—nagybecske-reki vonalon Torontálszécsánytól Zsom-bolyáig egy új vonat helyeztetik forga-lomba, indul Torontálszécsányról d. e. 8 óra 05 perckor. A Torontálszécsányról d. e. 8 óra 21 perckor Módosra induló vonat megszüntetetik. A Zombolyáról Nagy-becskerek felé jelenleg d. u. 3 óra 04 per-cor induló vonat 47 perccel korábbra fektetetik.

A nagybecskerek—pancso-vai vonalon Nagybecskerek-Bégapart—Antalfalva között egy új vonatpár he-lyeztetik forgalomba, érkezik Antalfal-vára reggel 6 óra 27 perckor, indul Antal-falváról d. u. 2 óra 38 perckor, csatlako-zással Antalfalván Pancsova felé, ill. felől. A Nagybecskerekéről Pancsova felé jelen-leg este 7 óra 27 perckor induló vonat 1 óra 47 perccel korábbra fektetetik.

A torontálszécsány—verseczi vonalon a Torontálszécsányról Verseczig jelenleg csak csütörtökön és vasárnap közlekedő vonat naponta fog közlekedni, Verseczről Torontálszécsányra egy új vonat helyeztetik forga-lomba, indul Verseczről d. e. 9 óra 18 perckor.

— **Forgácsgyalugép adományozása.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy egy, az ál-lam tulajdonát alkotó forgácsgyalugép a használat alól felszabadult. Azok a fa-iparosok, akik a gép használatára igényt tartanak, forduljanak ezért a kamarához. A gép elnyerésének feltétele, hogy 5 éven át állandóan üzemben tartassék. Emaz idő leforgása után annak tulajdonba bo-cátása kérhető.

— **A gödörbe fulladt.** Mint Magyar-esernyéről jelentik, Nagy György ottani napszámos véletlenül beleesett egy másfél méter mély, vízzel telt gödörbe és bele-fulladt. A szerencsétlenség ügyében viz-szálatot indítottak.

— **Összemarcangolták a sertések.** Borzalmas dolog történt Török Mihály gátaljai napszámos két esztendősi fiacská-jával. A kis gyermek ott játszadozott az udvaron, amikor kiszabadult az ölből a disznók és nekiestek a tehetetlen apró gyermeknek. A megvadult állatok rettenetesen összemarcangolták a kis gyerme-ket. Lerágták a kezét, lábát és a füleit,

mire a házbeliek a gyermek sikitására az udvarban ráakadtak. Alig tudták a sze-rencsétlen teremtést az undok állatok kö-zül kiszabadítani. A borzalmasan meg-esonkított gyermeket beszállították a te-mesvári közkórházba, hol gondos ápolás-ban részesítik ugyan, de életben maradá-sához vajmi kevés a remény.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyv-tár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt es-küdtzéki épületben. Nyitva naponként dél-után 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnének.

Ápr. 30. Megyei áll. vál. ülése.
Május 3. Tavaszi rendes közgyűlés.
Május 4. A jegyzőegylet közgyűlése.

Színház.

** **A Taifun.** A szintársulat drámai személyzete tegnap este Lengyel Meny-hért világhírű darabjában, a Taifunban bucsuzott el a nagybecskereki színházi kö-zönségtől. Az előadók úgy igyekeztek, hogy a bucsúval emlékében maradjanak a közönségnek s valamennyien gondosan, elmélyedően játszottak. Ha egyes külsősé-gek, mint a japániai maszkja, valamint a törvényszéki tárgyalás vezetése meg-felelő lett volna, akkor valóban tökéletes előadást kapott volna a közönség. Toke-ramo szerepét Ungvári Miklós ját-szotta, aki legnagyobbbrészt jellemzően s drámai erővel játszotta szerepét, amely-nek sötét alapszínei nála jól érvényesül-tek. Tökéletes alakítást nyújtott Hu-zella Irén Kerner Iona szerepében. Huzella Kerner Iona alakját minden izé-ben találoan rajzolta meg. Hiszterikus vonaglásaiban megrázóan igaz volt s sze-relmes ellágyulásaiban meleg, buja színe-ket nyújtott. Játéka teljesen lebilineselte a közönséget, amely viharos tapsokkal fe-jezte ki elismerését a művésznőnek, akit sajnos kevésszer láttunk játszani a le-folyt színiévad alatt. Lindner Ottó szere-pét Halmai Sándor játszotta, akiről ezuttal is kitűnt, hogy tehetséges színész s az alkoholista züllött író alakját erővel, teljes igazsággal játszotta meg. A többi szerepekben Károlyi Ibolyka, Czobor Gyula, Rónai Imre, Szécsi Ferenc, valamint a többiek is megfelelőek voltak.

** **A szinidény utolsó előadásai.** A színházi iroda közli: Komlóssy Emma két vendégjátéka fejezi be az idei színi-szezont. Szerdán Lilj cimszerepében lép fel a művésznő, melyben a Népszínház-ban a legnagyobb sikert aratta. Pompás hangja, rendkívüli játéktudásával paro-fulva szinte predesztinálja őt e jeles szerep eljátszására. Csütörtökön délután Aranyeső kerül előadásra, este pedig utolsó előadásul Cigányszerelem, Lehar remek operetteje kerül színre, szintén Komlóssy Emma vendégfölléptével, aki ezuttal Körösházy Iona szerepében fogja közönségünket művészi játékával gyö-nyörködtetni. A pénztárnál a bérlők he-lyei kedd déli 11 óráig fentartatnak.

TÁVIRATOK.

Világháboru előtt.

A reunió visszautasította a monarchia javaslatát. — Nagyonfontosságú kihallgatások a királynál. — A monarchia bevonul Montenegróba. — Montenegró nem enged. A hajóraj felszólítása. — Szerbia háborúval fenyegeti monarchiánkat. — Skutari átadása. — A tőzsde.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ebben a pillanatban a legsötétebb felhők nehezdednek Európára. Soha még a helyzet nem volt olyan komoly, mint most s csak egy hajszál választ el bennünket a világháborútól. Montenegró nem enged, a hatalmak egyrésze: a hármass entente nem akar kényszerítő eszközöket alkalmazni s így csupán órák kérdése monarchiánk fegyveres beavatkozása, hogy érvényt szerezzen akaratának s megóvja tekintélyét. A fegyveres beavatkozásra már minden intézkedés megtörtént s csak esütörtökig vár a monarchia. Hogy a monarchia fegyveres föllépését könnyen követheti a világháboru, ez mindenki előtt világos. Így tehát csak egy vékony hajszalon függ a teljes fölborulás.

A végzetes eseményekről mai távirataink a következőket jelentik:

A reunió visszautasította a monarchia javaslatát.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A londoni nagyköveti reunió tegnapi ülésén a hármass entente tagjai nem fogadták el Ausztria-Magyarország javaslatát s így a konferencia eredménytelenül végződött. Oroszország határozottan szembehelyezkedett a monarchia javaslatával s a hármass entente halasztó indítványt tett. Ausztria-Magyarország londoni nagykövete, Mensdorf gróf nem lévén kormányától megfelelő utasítással el látva, nem tudott választ adni a konferenciának. Ezért a konferenciát esütörtökre halasztották. Mensdorf gróf azonnal sifrizott táviratot küldött Bécsbe.

Nagyonfontosságú kihallgatások a királynál.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Mikor Mensdorf gróf sifrizott távirata megérkezett a külügyminisztériumba, azonnal átírták a táviratot s Berchtold gróf elé terjesztették. Berchtold gróf d. e. 11 óra tájban kihallgatásra ment a királyhoz, majd fél 12 órakor Ferenc Ferdinánd trónörökös fogadta félórás kihallgatáson a külügyminisztert. Ezután Krobotin hadügyminisztert kereste föl, majd déli 12 órakor Krobotin hadügyminiszter és Conrad vezérkari főnök ment kihallgatásra a királyhoz. A kihallgatások diplomáciai körökben nagy feltűnést keltenek s általános a felfogás, hogy a döntés ideje elérkezett s a helyzet az egész világ lefolyása alatt nem volt olyan komoly, mint most.

A monarchia bevonul Montenegróba.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Berchtold gróf külügyminiszter a következő körtáviratot intézte a monarchiának a hatalmakkal akkreditált nagyköveteihez:

„Ausztria-Magyarország hajlandó

ugyan formálisan bevárni a londoni reunió esütörtöki ülését, de nem azért, mintha annak határozatától tenné függővé további eljárását, hanem ezzel csak Montenegrónak akar haladékot adni arra, hogy megfontolja további eljárását. Ha Montenegró esütörtökig nem teljesíti a hatalmak tegnapielőtti jegyzékében foglalt követeléseket s nem vonul el Skutari ből, akkor a monarchia önállóan és haladéktalanul eljár Montenegróval szemben s a esütörtöki reunióknak csupán formálisan bejelenti akciója megkezdését.”

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A királynál és a trónörökösnél történt nagyonfontosságú kihallgatások eredménye az, hogyha Montenegró esütörtökig nem teljesíti Ausztria-Magyarország követeléseit, londoni nagyköveteink bejelenti a reunióknak, hogy Ausztria-Magyarország megtette azokat az intézkedéseket, melyek érdekeinek megvédésére elkerülhetetlenül szükségesek. A hadügyminiszterrel történt tanácskozások során már a szükséges katonai intézkedések előkészítésével foglalkoztak.

Montenegró nem enged.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Giessel báró, a monarchia cettinjei követe tegnap este 7 órakor megjelent Miklós királynál s előterjesztette a monarchia követelését, hogy Montenegró azonnal vonuljon ki Skutari ből. A követ ma el akart utazni Cattaróba, amire Miklós király ma délelőtt 10 órára ismét magához hívatta Giessel bárót. E kihallgatásokról kiszivárgott hírek szerint Miklós király kijelentette Giessel bárónak, hogy Skutarit sehasem fogja kiadni kezéből.

A hajóraj felszólítása.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cattaróból sürgönyzik: A nemzetközi hajóraj parancsnoka felszólítást intézett a montenegrói kormányhoz, hogy azonnal ürítse ki Skutarit, mert a város a nagyhatalmak egységes megállapodása szerint, tekintet nélkül annak bevételére, Albániáé lesz. A felszólítás azonban semmiféle fenyegetést nem tartalmazott.

Szerbia háborúval fenyegeti a monarchiát.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A szerb sajtó egyértelműleg azt hangoztatja, hogy Skutari kérdése meg van

oldva, mert a nagyhatalmak nem avatkoznak bele. A félhivatalos kormánylapok azt írják, hogyha Ausztria-Magyarország Skutari kérdésén oknak tekintené a háborúra, minden pillanatban várhatjuk, hogy háborút kell viselnünk Ausztria-Magyarországgal.

Skutari átadása Montenegrónak.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Cattaróból Bécsbe sürgönyzik, Daniló herceg tegnap délelőtt 11 órakor ünnepiesen bevonult Skutari b. Essad basa átadta a hercegnek a város kulcsait, majd katonai tisztelgés mellett kitűzték a fellegvárba a montenegrói lobogót.

A tőzsde.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 816, Osztrák Hitel 619, Koronajáradék 82.30, Jelzáloghitelbank 429, Leszámitoló Bank 510, Hazai Bank 282, Magyar Bank 551.50, Rimamurányi 717, Salgótarjáni 759, Közüti Vasut 642.50, Villamos Vasut 362.

Teleszky pénzügyminiszter a királynál.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Teleszky János pénzügyminiszter szerdán délután Bécsbe utazik, ahol resszort ügyekben esütörtökön különkihallgatáson jelenik meg a királynál. A miniszter ennek folytán e héten nem ad kihallgatást.

A pápa egészsége.

Budapest, ápril. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Legújabb római jelentések szerint a pápa állapota állandóan javul, úgy, hogy az orvosok biztosra veszik rövid időn belül való teljes fölgyógyulását.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (májusra)	11:31
Buza (októberre)	11:88
Rozs (áprilisra)	9:35
Rozs (októberre)	9:79
Zab (áprilisra)	9:84
Zab (októberre)	8:88
Tengeri (májusra)	8:23
Tengeri (júliusra)	8:36

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Kristálytisztá, házhoz szállított

MÚJÉG

gyártja a városi közüvágóhid. ::

Métermazsája **3 K 40 f.**

Rendelhető és fizetendő a városi jövedéki hivatalban (Ferencz József-tér, régi törvényszéki épület). :: ::

Megrendelhető napi egész kocka (körülbelül 12-13 kiló) és napi félkocka mennyiségben.

Félkockánál kevesebb nem szállítható.

Közelebbi tájékoztatást nyújt a városi jövedéki hivatal.

Torontálsziget község előljáróságától.
475—1913. kig. szám. 159—3.1

Versenyárgyalási hirdetmény.

Alólírt község előljárósága Torontálsziget községben építendő új iskolaépületre ezennel pályázatot hirdet.

Az építkezés legkésőbb 1913. évi szeptember hó 15-ig befejezendő.

Előirányzott költség összesen 19.230 kor. 09 fillér.

A közszállítási rendeletnek megfelelő zárt írásbeli versenyárgyalás a torontálszigeti községi előljáróság hivatalos helyiségében f. évi május hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor, az azt követő szóbeli versenyárgyalás az írásbeli ajánlatok átvizsgálata után azonnal fog megtartatni. Az írásbeli ajánlatok felbontásánál ajánlattevők vagy meghatalmazottjuk jelen lehetnek. Ajánlattevő az ajánlott összeg öt (5) százalékának megfelelő készpénz, elfogadható értékpapír vagy jóhírnevű pénzügyi betétkönyvből álló bánatpénznek megfelelően felszerelt, ivenkint 1 koronás bélyeggel ellátott, sértetlen borítékba helyezett és lepecsételt írásbeli ajánlatot tartozik benyújtani, melynek tartalmaznia kell ajánlattevőnek abbéli nyilatkozatát, hogy az árlejtési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az ajánlatba az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatok Torontálsziget község előljáróságánál f. évi május hó 29-ik napján d. e. 9 óráig a következő felirással „Ajánlat a 475—913. számú versenyárgyalási hirdetményben kiírt iskola és tanítói lak építési munkálataira” nyújtandók be, ahol a tervrajz, költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Azon pályázók, akik a szóban levő építkezési munkálatok teljesítésére főrvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

A községi képviselőtestület fentartotta magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül a megajánlott összegre, folyó év június hó 8-ig szabadon választhasson. Ez időpontig ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Elkéseti, hiányosan felszerelt ajánlatok, utóajánlatok vagy táviratok nem fognak figyelembe vétetni.

Torontálszigeten, 1913. évi április hó 24.

Budur Sándor,
jegyző.

Gyurin Mita,
bíró.

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

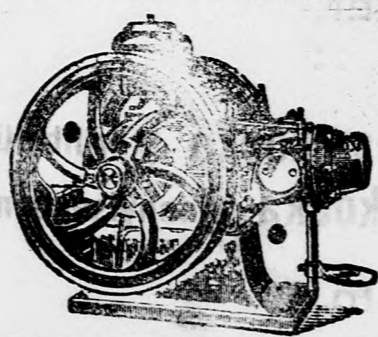
26—x 9

Egy négy szobás

lakás

összes mellék helyiségekkel,
szépén fásított udvarral, a
Mária Terézia-utca 3. sz. a.
közvetlen a Plank-kert
mellett kiadó. 114-x.3

A világhírű
és legújabb rendszerű

TELEFON 12-76

BOGINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

ÁNYOS IMRE cégnél kaphatók
BUDAPEST VI., Podmaniczky-u. 17.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jóállás! Jutányos
árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen díjtalan felvilágo-
sítást és ingyen árjegyzéket! 112—50 3

Áprilisban jelenik meg SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista
és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a
'Torontál' szerkesztőségében

142—x.42

Nagybeeskereki járás főszolgabírájától.

2731—913. szám. 163—3.1

Pályázati hirdetmény.

Bótos községnél üresedésben levő községi irtóki állásra, melynek javadalma 960 korona évi készpénzfizetés, pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy ebbeli szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám legkésőbb folyó évi május hó 15-ig beadják.

Nagybeeskerek, 1913. évi április hó 25.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

M. Kir. Államvasutak Üzletvezetősége
Szeged.

11221—1913. szám. 1795—x.4

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége pályázatot hirdet a vonalain legközelebb betöltésre kerülő állomás-felvigyázó, raktárnok és kalauz jelölti állásokra.

Pályázhatnak oly fedhetlen előéletű magyar állampolgárok, akik 18. életévüket betöltötték, de 35 évnél nem idősebbek és valamely középiskola vagy polgári iskola alsó négy osztályát, illetőleg ezekkel egyenrangú más iskolát sikerrel elvégezték.

Azok, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, katonai igazolványukat tartoznak bemutatni.

Az állomásfelvigyázó és raktárnok-jelölti állásra folyamodók az említett kellek beigazolása esetén kezdetben 2 kor. napibérellel alkalmaztatnak s az előírt szolgálati ruhák birtokába jutnak, azonkívül a szakvizsgálatok letétele után fokozatos napibérelmében részesülnek, míg a kalauzjelölti állásra pályázók 3 hónapig mint segédfelelősök tartoznak szolgálatot végezni, mely idő elteltevel 2 K napibérelvezete mellett kalauzjelöltté vétetnek fel, az előírt szolgálati ruhák birtokába jutnak és szolgálati utazásaik után a szabályszerű kilométer- és órapénzben részesülnek.

A pályázati kérvények 1 koronás okmánybélyeggel ellátva és eredeti okmányokkal felszerelve legkésőbb folyó évi május hó 15-ikéig a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségéhez nyújtandók be.

Szeged, 1913. évi március hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

2876—1913. tkvi szám.

160—1

Ujabb

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybeeskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a Torontáli Agrárbank részvénytársaság nagybeeskereki cég végrehajtónak özv. Fleinek Miklósné szül. Quiring Borbála nagybeeskereki lakos végrehajtást szenvedő ellen 900 korona tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében, valamint a csatlakozott végrehajtónak ezennel kimondott Heller Mór nagybeeskereki lakos 256 korona tőke és jár.-ból álló követelésének, a Nagybeeskereki Takarékpénztár cég 6500 korona és jár.-ból álló kövelelének, Bence Antal és fia cég 49 korona 60 fillér és jár.-ból álló követelésének és Gimpel Miklós nagybeeskereki lakos 109 korona 73 fillér és jár.-ból álló követelésének kiegyenlítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybeeskereki kir. törvényszék területén levő nagybeeskereki 2888. számú tkjvben A. I. 1. sor, 2753—2754. hrsz. alatt felvett 800 négyzetögl beltelek a rajta épült 1664. ö. i. számú házsal együtt 1442 korona kikiáltási árban az 1913. évi május hó 14. (tizennégy) napjának délelőtt 11 órájkor a kir. törvényszék árverési termében (földszint ajtószám 25.) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígértet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígértet nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889 : XXX. t.-c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetségek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígértet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígéro által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígértet a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában, kifüggesztési tábláján és Nagybeeskerek város tanácsánál megtekinthetők.

Nagybeeskereken, 1913. évi március hó 30. napján.

Folkusházy s. k.
kir. törvényszéki jegyző.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.